

**ĐẠI HỌC THÁI NGUYÊN
TRƯỜNG ĐẠI HỌC SƯ PHẠM**

PHAN QUỲNH NHA

**QUẢN LÝ HOẠT ĐỘNG DẠY HỌC MÔN GIÁO DỤC
CÔNG DÂN THEO TIẾP CẬN NĂNG LỰC Ở CÁC
TRƯỜNG THPT HUYỆN TRÀ LĨNH, TỈNH CAO BẰNG**

LUẬN VĂN THẠC SĨ KHOA HỌC GIÁO DỤC

THÁI NGUYÊN - 2019

**ĐẠI HỌC THÁI NGUYÊN
TRƯỜNG ĐẠI HỌC SƯ PHẠM**

PHAN QUỲNH NHA

**QUẢN LÝ HOẠT ĐỘNG DẠY HỌC MÔN GIÁO DỤC
CÔNG DÂN THEO TIẾP CẬN NĂNG LỰC Ở CÁC
TRƯỜNG THPT HUYỆN TRÀ LĨNH, TỈNH CAO BẰNG**

Ngành: Quản lý giáo dục

Mã số: 8.14.01.14

LUẬN VĂN THẠC SĨ KHOA HỌC GIÁO DỤC

Người hướng dẫn khoa học: TS. Vũ Lan Hương

THÁI NGUYÊN - 2019

LỜI CAM ĐOAN

Tôi xin cam đoan đây là công trình nghiên cứu của riêng tôi. Các kết quả nghiên cứu trong Luận văn là trung thực, chưa từng được công bố trong bất kì công trình nghiên cứu nào của tác giả khác.

Thái Nguyên, tháng 6 năm 2019

Tác giả luận văn

Phan Quỳnh Nha

LỜI CẢM ƠN

Sau một thời gian học tập và nghiên cứu, đến nay tôi đã hoàn thành luận văn. Với tình cảm chân thành, tôi xin trân trọng cảm ơn Ban Giám hiệu và quý thầy cô Khoa Tâm lý Giáo dục, Phòng Đào tạo Trường Đại Sư phạm cùng các nhà khoa học, các thầy cô giáo đã tham gia giảng dạy, tạo mọi điều tốt nhất cho tôi trong quá trình học tập, nghiên cứu và hoàn thành luận văn.

Tôi xin bày tỏ sự cảm ơn chân thành tới cán bộ quản lý, giáo viên Trường THPT Trà Lĩnh, Trường THPT Quang Trung, huyện Trà Lĩnh, tỉnh Cao Bằng đã ủng hộ, cộng tác nhiệt tình trong quá trình điều tra, khảo sát, thu thập các dữ liệu liên quan đến đề tài.

Đặc biệt, tôi xin trân trọng và bày tỏ lòng biết ơn sâu sắc nhất tới TS. Vũ Lan Hương - Người đã hướng dẫn, chỉ bảo tận tình, giúp đỡ và động viên tôi trong suốt quá trình nghiên cứu đề tài và hoàn thành luận văn.

Mặc dù đã có nhiều cố gắng trong quá trình nghiên cứu thực hiện đề tài, song luận văn không thể tránh khỏi những thiếu sót. Tôi kính mong nhận được ý kiến đóng góp của quý thầy cô và các bạn đồng nghiệp.

Xin trân trọng cảm ơn!

Thái Nguyên, tháng 6 năm 2019

Tác giả luận văn

Phan Quỳnh Nga

MỤC LỤC

LỜI CAM ĐOAN	i
LỜI CẢM ƠN	ii
MỤC LỤC	iii
DANH MỤC CHỮ VIẾT TẮT	iv
DANH MỤC BẢNG	v
DANH MỤC SƠ ĐỒ, BIỂU ĐỒ	vi
MỞ ĐẦU	1
1. Lý do chọn đề tài	1
2. Mục đích nghiên cứu	3
3. Khách thể nghiên cứu và đối tượng nghiên cứu	3
4. Giả thuyết khoa học	3
5. Nhiệm vụ nghiên cứu.....	3
6. Giới hạn phạm vi nghiên cứu.....	4
7. Phương pháp nghiên cứu	4
8. Cấu trúc luận văn	5
Chương 1. CƠ SỞ LÝ LUẬN CỦA QUẢN LÝ HOẠT ĐỘNG DẠY HỌC MÔN GIÁO DỤC CÔNG DÂN THEO TIẾP CẬN NĂNG LỰC Ở TRƯỜNG THPT	6
1.1. Tổng quan nghiên cứu vấn đề.....	6
1.1.1. Các công trình nghiên cứu dạy học theo tiếp cận năng lực học sinh.....	6
1.1.2. Nhóm công trình nghiên cứu về dạy học môn GDCD	7
1.2. Các khái niệm cơ bản.....	8
1.2.1. Quản lý.....	8
1.2.2. Năng lực, phát triển năng lực học sinh	10
1.2.3. Dạy học ở trường THPT	11
1.2.4. Quản lý hoạt động dạy học theo tiếp cận năng lực học sinh	12
1.3. Một số vấn đề về dạy học môn Giáo dục công dân theo tiếp cận năng lực ở trường trung học phổ thông	13

1.3.1. Đặc điểm ở lứa tuổi học sinh trung học phổ thông.....	13
1.3.2. Vị trí, vai trò của môn GDCD trong chương trình giáo dục ở trường THPT ..	16
1.3.3. Mục tiêu dạy học môn Giáo dục công dân ở trường trung học phổ thông.....	16
1.3.4. Yêu cầu dạy học môn GDCD theo tiếp cận năng lực học sinh ở trường THPT	17
1.4. Quản lý hoạt động dạy học môn GDCD theo tiếp cận năng lực ở trường trung học phổ thông	21
1.4.1. Quản lý mục tiêu, kế hoạch dạy học môn GDCD theo tiếp cận năng lực ở trường THPT	21
1.4.2. Quản lý nội dung dạy học môn GDCD theo tiếp cận năng lực ở trường THPT ..	22
1.4.3. Quản lý phương pháp, hình thức tổ chức dạy học môn GDCD theo tiếp cận năng lực ở trường THPT.....	23
1.4.4. Quản lý phương tiện, thiết bị phục vụ hoạt động dạy học môn GDCD theo tiếp cận năng lực ở trường THPT	24
1.4.5. Quản lý hoạt động kiểm tra, đánh giá kết quả dạy học môn GDCD theo tiếp cận năng lực ở trường THPT	24
1.5. Các yếu tố ảnh hưởng đến quản lý dạy học môn GDCD theo tiếp cận năng lực ở trường THPT.....	25
1.5.1. Nhận thức và năng lực quản lý của Hiệu trưởng	25
1.5.2. Năng lực của giáo viên dạy môn GDCD ở trường THPT	26
1.5.4. Các yếu tố khách quan thuộc về môi trường tổ chức dạy học môn GDCD ở trường THPT	27
Kết luận chương 1	29
Chương 2. THỰC TRẠNG QUẢN LÝ HOẠT ĐỘNG DẠY HỌC MÔN GIÁO DỤC CÔNG DÂN THEO TIẾP CẬN NĂNG LỰC Ở CÁC TRƯỜNG TRUNG HỌC PHỔ THÔNG HUYỆN TRÀ LĨNH, TỈNH CAO BẰNG.....	30
2.1. Khái quát về các trường THPT huyện Trà Lĩnh, tỉnh Cao Bằng.....	30
2.2. Khái quát về khảo sát thực trạng	31
2.2.1. Mục đích khảo sát	31
2.2.2. Nội dung khảo sát	31
2.2.3. Đối tượng khảo sát:.....	31

2.2.4. Phương pháp khảo sát	31
2.3. Thực trạng dạy học môn GDCD ở các Trường THPT huyện Trà Lĩnh, tỉnh Cao Bằng theo hướng tiếp cận năng lực học sinh	32
2.3.1. Thực trạng hoạt động dạy môn GDCD của GV các trường THPT huyện Trà Lĩnh	32
2.3.2. Thực trạng hoạt động học môn GDCD theo tiếp cận năng lực của học sinh ở các trường THPT huyện Trà Lĩnh, tỉnh Cao Bằng	34
2.4. Thực trạng quản lý hoạt động dạy học môn GDCD ở các trường THPT huyện Trà Lĩnh, tỉnh Cao Bằng theo hướng tiếp cận năng lực học sinh	37
2.4.1. Thực trạng quản lý mục tiêu, kế hoạch dạy học môn GDCD theo tiếp cận năng lực ở các trường THPT	37
2.4.2. Thực trạng quản lý nội dung dạy học môn GDCD theo tiếp cận năng lực ở các trường THPT	40
2.4.3. Thực trạng quản lý phương pháp, hình thức tổ chức dạy học môn GDCD theo tiếp cận năng lực ở các trường THPT	42
2.4.4. Thực trạng quản lý phương tiện, thiết bị phục vụ hoạt động dạy học môn GDCD theo tiếp cận năng lực ở các trường THPT	45
2.4.5. Thực trạng quản lý hoạt động kiểm tra, đánh giá kết quả dạy học môn GDCD theo tiếp cận năng lực ở các trường THPT	47
2.4.6. Thực trạng các yếu tố ảnh hưởng đến quản lý dạy học môn GDCD theo tiếp cận năng lực học sinh ở các trường trung học phổ thông	49
2.5. Đánh giá thực trạng quản lý dạy học môn GDCD theo hướng tiếp cận năng lực học sinh THPT ở huyện Trà Lĩnh, tỉnh Cao Bằng	54
2.5.1. Thành công và nguyên nhân	54
2.5.2. Hạn chế và nguyên nhân	56
Kết luận chương 2	58
Chương 3. BIỆN PHÁP QUẢN LÝ HOẠT ĐỘNG DẠY HỌC MÔN GIÁO DỤC CÔNG DÂN THEO TIẾP CẬN NĂNG LỰC Ở CÁC TRƯỜNG TRUNG HỌC PHỔ THÔNG HUYỆN TRÀ LĨNH, TỈNH CAO BẰNG	59
3.1. Các nguyên tắc đề xuất biện pháp	59

3.1.1. Nguyên tắc đảm bảo tính kế thừa	59
3.1.2. Nguyên tắc đảm bảo tính hệ thống	59
3.1.3. Nguyên tắc đảm bảo tính thực tiễn	59
3.1.4. Nguyên tắc đảm bảo tính phù hợp	60
3.2. Biện pháp quản lý hoạt động dạy học môn GDCD theo tiếp cận năng lực học sinh ở Trường THPT huyện Trà Lĩnh, tỉnh Cao Bằng.....	60
3.2.1. Biện pháp 1: Chỉ đạo xác định các năng lực cần hình thành, phát triển cho học sinh trong môn Giáo dục công dân ở trường THPT	60
3.2.2. Biện pháp 2: Tổ chức sinh hoạt tổ chuyên môn theo hướng nghiên cứu bài học ..	62
3.2.3. Biện pháp 3: Đổi mới phương pháp và đa dạng hình thức dạy học môn Giáo dục công dân theo tiếp cận năng lực học sinh	64
3.2.4. Biện pháp 4: Tổ chức bồi dưỡng năng lực dạy học môn Giáo dục công dân theo tiếp cận năng lực học sinh cho giáo viên bộ môn GDCD ở trường THPT	66
3.2.5. Biện pháp 5: Đổi mới kiểm tra, đánh giá hoạt động dạy và học môn Giáo dục công dân theo tiếp cận năng lực học sinh	69
3.3. Mối quan hệ giữa các biện pháp	72
3.4. Thăm dò tính cần thiết và khả thi của biện pháp quản lý hoạt động dạy học môn GDCD theo hướng tiếp cận năng lực học sinh	72
3.4.1. Mục đích khảo sát	72
3.4.2. Đối tượng khảo sát.....	72
3.4.3. Tiêu chí và thang đánh giá.....	73
3.4.4. Kết quả khảo sát.....	73
Kết luận chương 3.....	77
KẾT LUẬN VÀ KHUYẾN NGHỊ.....	78
1. Kết luận.....	78
2. Khuyến nghị.....	79
DANH MỤC TÀI LIỆU THAM KHẢO	82
PHỤ LỤC	

DANH MỤC CHỮ VIẾT TẮT

BDTX	Bồi dưỡng thường xuyên
BGH	Ban Giám hiệu
CBQL	Cán bộ quản lý
CNH-HĐH	Công nghiệp hóa - Hiện đại hóa
CNTT	Công nghệ thông tin
CSVC	Cơ sở vật chất
DH	Dạy học
ĐMGD	Đổi mới giáo dục
GD&ĐT	Giáo dục và Đào tạo
GDPT	Giáo dục phổ thông
HS	Học sinh
NCBH	Nghiên cứu bài học
PPDH	Phương pháp dạy học
QLDH	Quản lý dạy học
QLGD	Quản lý giáo dục
SHCM	Sinh hoạt chuyên môn
TBDH	Thiết bị dạy học
TCM	Tổ chuyên môn

DANH MỤC BẢNG

Bảng 1.1.	Năng lực chuyên biệt môn GD&ĐT	19
Bảng 2.1.	Cách cho điểm và thang đánh giá thực trạng dạy học môn Giáo dục công dân và quản lý dạy học môn Giáo dục công dân theo tiếp cận năng lực học sinh.....	32
Bảng 2.2.	Cách cho điểm và thang đánh giá các yếu tố ảnh hưởng đến quản lý dạy học môn Giáo dục công dân theo tiếp cận năng lực học sinh	32
Bảng 2.3:	Đánh giá của CBQL, GV về thực trạng dạy môn GD&ĐT theo tiếp cận năng lực của GV các trường THPT Huyện Trà Lĩnh	33
Bảng 2.2.	Động cơ học tập môn Giáo dục công dân của học sinh THPT huyện Trà Lĩnh tỉnh Cao Bằng	36
Bảng 2.3.	Thực trạng lập kế hoạch dạy học môn GD&ĐT theo định hướng phát triển năng lực học sinh.....	39
Bảng 2.4.	Đánh giá của CBQL, GV về thực trạng quản lý nội dung dạy học môn GD&ĐT của giáo viên theo tiếp cận năng lực	41
Bảng 2.5.	Đánh giá của CBQL, GV về mức độ thực hiện các hình thức dạy học môn Giáo dục công dân theo tiếp cận năng lực	43
Bảng 2.6.	Đánh giá của CBQL, GV về thực trạng quản lý phương tiện dạy học môn GD&ĐT theo tiếp cận năng lực ở các trường THPT huyện Trà Lĩnh tỉnh Cao Bằng	45
Bảng 2.7.	Thực trạng kiểm tra, đánh giá hoạt động dạy học môn GD&ĐT của giáo viên tiếp cận năng lực	47
Bảng 2.8.	Yếu tố thuộc về Hiệu trưởng trường trung học phổ thông.....	49
Bảng 2.9.	Yếu tố thuộc về giáo viên dạy môn Giáo dục công dân	51
Bảng 2.10.	Yếu tố thuộc về môi trường quản lý dạy học môn Giáo dục công dân.....	53
Bảng 3.1.	Mẫu khảo nghiệm.....	72
Bảng 3.2.	Tiêu chí và thang đánh giá	73
Bảng 3.3.	Kết quả khảo nghiệm tính cần thiết của biện pháp quản lý dạy học môn Giáo dục công dân theo tiếp cận năng lực học sinh	73
Bảng 3.4.	Kết quả khảo nghiệm mức độ khả thi của biện pháp quản lý dạy học môn Giáo dục công dân theo tiếp cận năng lực học sinh	74
Bảng 3.5.	Mối quan hệ giữa tính cần thiết và khả thi của các biện pháp quản lý dạy học môn Giáo dục công dân theo tiếp cận năng lực học sinh	75